

Kayıt Ücreti ile Yıllık Aidat ve Munzam Aidatın Tespiti ve Ödenmesi Hakkında Yönetmelik

8.1.2005 TARİH VE 25694 SAYILI RESMÎ GAZETE

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 — Bu Yönetmeliğin amacı; oda ve borsalara kayıtlı üyelerin ödeyecekleri kayıt ücreti ve yıllık aidat miktarlarının dereceler üzerinden tarifelere göre tespiti ile kayıt ücreti, yıllık ve munzam aidatın ödenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 — Bu Yönetmelik, oda ve borsalar ile bunlara kayıtlı üyeleri kapsar.

Dayanak

Madde 3 — Bu Yönetmelik, 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 24 üncü, 25 inci ve 50 nci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 — Bu Yönetmelikte geçen;

Kanun: 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu,

Bakanlık: Sanayi ve Ticaret Bakanlığı,

Birlik: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğini,

Oda: Ticaret ve sanayi odası, ticaret odası, sanayi odası ve deniz ticaret odasını,

Borsa: Ticaret borsasını,

Meclis: Oda ve borsa meclisini,

Yönetim Kurulu: Oda ve borsa yönetim kurulunu,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kayıt Ücreti, Yıllık ve Munzam Aidat

Kayıt Ücreti ve Yıllık Aidat

Madde 5 — Üyenin oda veya borsaya kaydı sırasında ödemekle zorunlu olduğu ücrete kayıt ücreti ve her yıl için ödeyeceği aidata da yıllık aidat denir. Üyeler oda veya borsaya kayıt sırasında kayıt ücreti ve her yıl için yıllık aidat ödemekle yükümlüdür.

Kayıt ücreti ve yıllık aidat miktarları, bu Yönetmelikte gösterilen usullere göre belirlenecek dereceler üzerinden ve tarifelere göre tespit olunur.

Kayıt ücreti ile yıllık aidat miktarı, onaltı yaşından büyükler için uygulanan aylık asgari ücretin brüt tutarının yüzde onundan az, yarısından fazla olamaz.

Kayıt ücretinin alındığı yıl için ayrıca yıllık aidat alınmaz. Ancak kaydı silinmek suretiyle oda veya borsadan ayrılanların tekrar kaydedilmeleri halinde, aynı yıl içinde dahi olsa yeniden kayıt ücreti alınır.

Birden fazla odaya kayıtlı bulunan üyeler, bu durumu belgelendirmek şartıyla kendileri için belirlenmiş bulunan kayıt ücreti ve yıllık aidat miktarlarının yarısı kadar ödeme yaparlar.

Şubelere kayıtlı olan üyeler, bu maddede belirlenen kayıt ücreti ve yıllık aidatın yarısı kadar ödeme yaparlar.

Munzam Aidat

Madde 6 — Odalarca her yıl için; gerçek kişi tacir ve sanayicilerin gelir vergisine ilişkin beyannamelerinde gösterilen ticarî kazanç toplamı; tüzel kişi tacir ve sanayicilerin ise ödeyecekleri kurumlar vergisine ilişkin beyannamelerinde gösterilen ticarî bilanço kârı üzerinden binde beş oranında munzam aidat tahsil olunur.

Zarar eden üyeler, o yıl için munzam aidat ödemezler.

Çalışma alanları içinde birden fazla şubesi bulunan üyelerin munzam aidatı, bütün şubelerden elde ettikleri gelir veya kurumlar vergisine matrah teşkil eden ticarî kazanç veya ticarî bilanço kârı üzerinden hesaplanır.

Bütün bu hallerde bir müessesenin şubeleri ve fabrikaları ile birlikte ödeyeceği munzam aidat, o yıl için belirlenmiş bulunan yıllık aidat tavanının yirmi katını geçemez.

Üye tarafından bilançonun verilmemesi ve vergi dairesinden de sağlanamaması halinde, yıllık aidat tavanının üç katından az olmamak üzere, bir önceki yılın munzam aidatı geçici olarak aynen tahakkuk ettirilir.

Birden fazla odaya kayıtlı bulunanların munzam aidatı, üye tarafından ilgili odalara eşit olarak paylaştırılmak suretiyle yatırılır. Bu durumda üye, birden fazla odaya üye olduğunu belgelemek zorundadır.

Şubelere kayıtlı üyeler, bu maddede belirlenen munzam aidatın yarısı kadar ödeme yaparlar.

Kayıt İşlemi

Madde 7 — Oda ve borsalara kayıt zorunluluğu bulunanlar işe başladıkları tarihten itibaren bir ay içinde ilgili oda veya borsaya kaydolmak zorundadır.

Kayıt için müracaatlar doğrudan veya şubeler vasıtasıyla oda veya borsalara yapılır. Bunlardan mevzuat hükümlerine uygun görülenlerin üyeliğe kaydedilmesine yönetim kurulunca karar verilir. Kararda, ilgilinin derecesi, ödeyeceği yıllık aidat ve alınacak kayıt ücreti belirtilir. Yönetim kurulu karar tarihi, kayıt tarihidir.

Yönetim kurulu bu konudaki yetkisini başkana, üyelere birine veya birkaçına yahut genel sekretere devredebilir.

Talep üzerine veya re'sen yapılan kayıtlar, yılın hangi ayında yapılırsa yapılsın kayıt ücreti tam olarak alınır ve tebellüğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir.

Oda ve borsaya kaydı yapılan gerçek veya tüzel kişiye kaydının yapıldığı derhal tebliğ olunur. Bu tebligatta, kayıt tarihi, kaydın hangi derece üzerinden yapıldığı ve bu derecenin karşılığı olarak ödenecek kayıt ücreti ve yıllık aidat açıkça belirtilir.

Ücret ve Aidatların Ödeme Zamanı

Madde 8 — Yıllık ve munzam aidat her yılın Haziran ve Ekim aylarında eşit iki taksitte ödenir. Yıl içinde kaydedilenlerin kayıt ücreti ile önceki yıldan itibaren geçerli olarak kaydedilmesi gerekenlerin kayıt ücretleri ve yıllık aidatları, durumun kendilerine tebliğ edilmesinden itibaren bir ay içinde ödenir.

Önceki yıldan itibaren geçerli olarak kaydedilmesi gerekenlerin munzam aidatları ise, bu durumun kendilerine tebliğ edildiği yılın sonuna kadar ödenir.

Müstakil bilançosu yapılan kurum ve müessese şubeleri ile fabrikalarının munzam aidatı, şube veya fabrikanın bulunduğu yerin odasına ödenir.

Bir tüzel kişiliğin merkez, şube ve fabrikalarının değişik yerlerde olması, fakat bilançolarının merkezde tutulması halinde, munzam aidat merkez tarafından mahalli odaya ödenir. Bu oda tahsil ettiği munzam aidatı diğer odalar arasında, izleyen takvim yılının ilk üç ayı içinde eşit olarak paylaştırır.

Tahsilat

Madde 9 — Kanunun 10 uncu maddesi uyarınca aidat tahakkukları durdurulan odaya kayıtlı üyelere Kanunda belirtilen süre içinde adres ve durumlarını bildirenler ile aidat borçlarının tamamını ödeyenlerin ve Kanunun 32 nci maddesi uyarınca aidat tahakkukları durdurulan borsaya kayıtlı üyelere Kanunda belirtilen süre içinde adres ve durumlarını bildirenler ile borsaya tabi maddeler üzerinde alım satım işleminde bulunduğu tespit edilen ve aidat borçlarının tamamını ödeyenlerin aidat tahakkukları hemen başlatılır ve aidat tahakkuklarının başlatıldığı ay dahil olmak üzere o yılın sonuna kadar geçen süre için yıllık ve munzam aidat tahsil edilir. Aidatların hesaplanmasında, o yıl için üyeden alınması gereken yıllık ve munzam aidatın on iki aya bölünmesi suretiyle elde edilen aylık tutar dikkate alınır.

Oda ve borsalardan kaydı silinen üyelere, kaydın silindiği ay dahil olmak üzere kaydın silindiği ana kadar geçen süre için yıllık ve munzam aidat tahsil edilir. Aidatların hesaplanmasında, o yıl için üyeden alınması gereken yıllık ve munzam aidatın on iki aya bölünmesi suretiyle elde edilen aylık tutar dikkate alınır.

Münfesihe üyelere, münfesihe duruma girdiği yıl hariç yıllık ve munzam aidat tahsil edilmez.

Süresinde ödenmeyen kayıt ücreti, yıllık ve munzam aidata 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uyarınca günlük gecikme zammı tahakkuk ettirilir.

Kayıt ücreti, yıllık ve munzam aidat ile bunlara ait kesinleşen gecikme zamlarına ilişkin olarak yönetim kurulunca verilen kararlar ilâm hükmünde olup, icra dairelerince yerine getirilir.

Kayıt ücreti, yıllık ve munzam aidat ile bunlara ait kesinleşen gecikme zamlarının tahsil zamanaşımı süresi beş yıldır.

Aidatların Affı ve Yeniden Yapılandırılması

Madde 10 — Oda ve borsa meclisi, tahsili imkânsızlaşan alacakların takibinden vazgeçilmesine veya ölen, ticareti terk eden ve oda veya borsaya olan aidat borçlarını yangın, sel, deprem ve benzeri tabii afetler gibi iradesi dışında meydana gelen mücbir sebeplerden dolayı ödeme güçlüğü içinde olan üyelerin aidat borçlarının ve gecikme zamlarının affına ve/veya yeniden yapılandırılmalarına karar verebilir.

İstisnai nitelikteki bu kararlar, aynı durumdaki tüm üyeleri kapsayacak şekilde ve yılda bir defa olmak üzere alınır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tarifeler, Dereceler ve İtiraz

Tarifeler

Madde 11 — Tarifeler, bu Yönetmelikte gösterilen usullere göre belirlenecek dereceleri ve bu derecelerin karşılığı olan kayıt ücreti ve yıllık aidat miktarlarını ihtiva eder.

Kayıt ücreti ve yıllık aidat miktarları tek bir tarifede ayrı ayrı gösterilir. Bu tarifeler, her yıl bütçe ile birlikte tespit olunur.

Şubelerde uygulanacak tarifeler bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak ayrıca tespit olunur.

Oda ve borsalar ile bunlara bağılı şubelerde uygulanacak tarifeler, yönetim kurulunun teklifi ve meclisin onayı ile yürürlüğe girer. Bunların uygulanmasından yönetim kurulu sorumludur.

Dereceler

Madde 12 — Oda ve borsalar derece sayısını kendi durumlarına göre tespit eder. Ancak, bu derecelerin sayısı beşten az yediden fazla olamaz.

Derecelerin üyelerin durumlarına uygun olarak tespiti zorunludur. Derecelerin tespitinde aşağıdaki esaslar göz önünde bulundurulur:

a) Sermaye veya özvarlık;

Üyenin sermayesi ticaret sicilinde tescil ve ilân edilmiş ise, bu sermaye veya firma bünyesindeki özvarlık miktarının toplamı esas alınır.

Sermaye tescil edilmemiş ise, üyenin beyan ettiği sermaye veya özvarlık toplamı dikkate alınır ve gerektiğinde bu beyanın doğruluğu araştırılarak inceleme sonucunda bulunacak miktar esas alınır.

Sermayesi tescil edilmiş üyelerin, sermayelerinde artış olmuş ise, oda ve borsalara bildirilen en son sermaye esas alınır.

b) İstıgal konusu;

Birden fazla iş ile fiilen istıgal eden üyenin, esas istıgal konusu dikkate alınır.

c) Yıllık Ciro;

Üyeler talep halinde yıllık cirolarını bildirmekle yükümlüdürler.

d) Yapılacak istihbarat sonucunda elde edilecek malumat;

Yukarıda sayılan esaslara göre derecelerin tespit edilememesi halinde, yapılacak inceleme sonucunda elde edilecek; firma veya şirketin yapısı, işyerinin mevkii, kirası, çalıştırılan personel sayısı, demirbaşları ile makine ve sair tesislerin mevcudu gibi bilgiler üyenin derecesinin tespitinde dikkate alınır.

Değişikliklerin Bildirilmesi ve Üyelerin Durumlarının Takibi

Madde 13 — Oda ve borsalara kayıt zorunluluğu bulunanlar, durumlarında meydana gelen ve Türk Ticaret Kanununa göre tescil ve ilânı gereken her türlü değişikliği, gerçekleşmesinden itibaren bir ay içinde, kayıtlı oldukları oda veya borsalara bildirmek zorundadır.

Oda ve borsalar üyelerinin durumlarını sürekli olarak takip eder ve araştırır. Üyelerin durumlarının takibi ve araştırılması her halükarda her yılın ocak ayı içinde yapılır. Bu hükmün gereğinin yerine getirilmesinden yönetim kurulu sorumludur.

Derece Değişikliği

Madde 14 — Oda ve borsalara kayıtlı üyelerin durumlarında meydana gelen değişiklikler nedeniyle, gerekiyorsa yönetim kurulu kararıyla derece değişikliğine gidilebilir.

Derece değişikliğinde aşağıdaki esaslar göz önünde bulundurulur:

a) Üyenin sermayesinin, özvarlığının ve cirosunun arttığı veya eksildiği,

b) İş yapmaz veya yapamaz halinin ortadan kalktığı veya devam ettiği,

c) Munzam aidatının yükseldiği veya eksildiği,

d) Fabrika kapasitesinin arttığı veya düştüğü,

e) Yeni istıgal neveleri edindiği veya istıgal nevelerinin azaldığı,

f) Eskişine oranla daha fazla personel çalıştırdığı ve işyerinin daha büyütüldüğü veya işçi sayısının azaltıldığı ve işyeri kapasitesinin küçültüldüğü.

Derece değişikliğine ilişkin yönetim kurulu kararında değişikliğin gerekçesine açıkça yer verilir.

Derecesi değiştirilen üyeye, yeni derecesi ve bu derece karşılığında ödeyeceği yıllık aidat miktarı bu Yönetmelikte belirtilen usullere göre zamanında tebliğ olunur.

Derece değişikliği, değişikliğe ilişkin yönetim kurulu kararını takip eden yılın başından itibaren uygulanır.

İtiraz

Madde 15 — Oda ve borsa üyeleri;

a) Talep üzerine yapılan kayıtlarda, tespit olunan derecelere dair kararlara,

b) Resen yapılan kayıtlarda, kayda ve/veya derecelere ilişkin kararlara,

c) Derece değişikliğine ilişkin kararlara,

karşı tebellüğ tarihinden itibaren on gün içinde meclise itiraz edebilir. Bu süre içerisinde itiraz edilmediği takdirde alınan kararlar kesinleşir.

İtiraz meclis tarafından karara bağlanıncaya kadar kayıt ücreti ile yıllık aidatın ihtilafı kısmı tahsil olunmaz.

Talep üzerine yapılan kayıtlarda, kayda itiraz edilemez.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Bildirim Hükümleri

Madde 16 — Bu Yönetmelik hükümlerine göre ilgililere yapılması gereken her türlü tebligat yazılı olarak ilgilinin bizzat kendisine veya iadeli taahhütlü mektup, kurye, personel veya noter aracılığıyla kayıtlı en son adresine yapılır.

Adresinde bulunamayanlar hakkında 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır.

Kaldırılan Hükümler

Madde 17 — 9/4/1982 tarih 17659 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Kayıt Ücreti ve Yıllık Aidat Tespit Usulleri Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1 — 1/6/2004 tarihinden itibaren bir yıl içinde il odasına veya borsasına bağlı olarak şubeye dönuşen oda ve borsalarda, üyelerin bu oda veya borsaya, oda ve borsaların da Birliğe olan aidat borçları ve gecikme zamları silinir ve üyeler beş yıl herhangi bir aidat ödemezler.

Geçici Madde 2 — Üyelerin oda ve borsalara, oda ve borsaların da Birliğe olan gecikmiş aidat borçlarının tamamının, 1/6/2004 tarihinden itibaren altı ay içinde ödenmesi halinde bu borçlara ait gecikme zamları silinir.

Geçici Madde 3 — Oda ve borsalar yönetim kurulu kararıyla üyelerinin derecelerini 30/11/2005 tarihine kadar bu Yönetmeliğin 12 nci maddesinin birinci fıkrasına uygun hale getirirler.

Yürürlük

Madde 18 — Bu Yönetmelik, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 19 — Bu Yönetmelik hükümlerini Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı yürütür.